

تحقیق هفته

شماره: 442

(از 13 الی 19 اسد 1403 هـ ش)

شهادت اسماعیل هنیه در ایران و تأثیرات آن بر مقاومت فلسطین، منطقه و جهان

این نشریه هفته‌وار، تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، اقتصادی، امنیتی و اجتماعی افغانستان و منطقه است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد.

آنچه درین شماره می‌خوانید:

- شهادت اسماعیل هنیه در ایران و تأثیرات آن بر مقاومت فلسطین، منطقه و جهان 3
- واکنش‌های جهانی و سناریوهای ممکن فراروی محور مقاومت 3
- تأثیر ترور اسماعیل هنیه بر جبهات مقاومت در فلسطین 4
- بررسی وضعیت سیاسی و امنیتی خاورمیانه پس از شهادت هنیه 6
- تعیین یحیی سنوار به عنوان جانشین هنیه و آینده فلسطین 7
- راه حل‌ها 9
- نتیجه‌گیری 9
- پیشنهادات 10
- منابع 11

شهادت اسماعیل هنیه در ایران و تأثیرات آن بر مقاومت فلسطین، منطقه و جهان

مقدمه

هرچند آغاز مبارزه فلسطینی‌ها علیه صهیونیستان به دهه‌های نخست قرن بیستم بر می‌گردد، اما پس از تأسیس حرکت مقاومت اسلامی (حماس) در سال 1987م توسط شیخ احمد یاسین، این مبارزه شکل جدی‌تر و منظم‌تری را به خود گرفت. این حرکت توانست شخصیت‌های مهم سیاسی و نظامی را در فلسطین و بیرون از فلسطین، طوری تربیت کند که شهادت را در فرهنگ خویش پاداش پایان خدمت دانسته با آن افتخار کنند. و هر کدام این پاداش را در ایستاده‌گی در خط مقدم نظامی و سیاسی علیه اسرائیل توسط ترورهای هدفمندانه صهیونی به دست آوردند. این راه با شهادت صلاح شحاده بنیانگذار واقعی جناح نظامی حماس در سال 2002م، شهادت شیخ احمد یاسین مؤسس حرکت و عبدالعزیز الرنتیسی یکتن از شخصیت‌های برجسته حرکت در سال 2004م و همچنین ده‌ها شخصیت نظامی و سیاسی دیگر حماس از سوی رژیم صهیونی در این مدت ترور شده اند که اخیراً صالح العاروری معاون دفتر سیاسی حماس در بیروت و اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس در ایران از سوی رژیم صهیونیستی ترور و به شهادت رسیدند.¹

اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حرکت مقاومت اسلامی حماس، در سال 1962م در قطاع غزه در مخیم شاطی برای آواره‌گان تولد شده است. وی در هنگام جوانی وارد مبارزه سیاسی علیه اسرائیل شده، برای بار اول در سال 1987م از سوی رژیم صهیونی دستگیر و به مدت 18 روز در زندان بوده است. در سال 1988م به مدت شش ماه و در سال 1989م به مدت سه سال نیز از سوی رژیم صهیونی زندانی شده است. با برنده شدن حرکت اسلامی حماس در انتخابات پارلمانی، در سال 2006م نخست‌وزیر فلسطین شد و پس از مدتی جهت باز کردن دروازه مصالحه ملی با نیروهای فلسطینی از حکومت استعفاء داد. بالآخره در سال 2017م از سوی مجلس شورای حرکت مقاومت اسلامی حماس به عنوان رئیس دفتر سیاسی حرکت انتخاب گردید.²

نهایتاً در 31 جولای 2024م در تهران از سوی اسرائیل شهید شد.³

واکنش‌های جهانی و سناریوهای ممکن فراراه محور مقاومت، تأثیر ترور اسماعیل هنیه بر جبهات مقاومت در فلسطین، بررسی وضعیت سیاسی و امنیتی خاورمیانه پس از شهادت هنیه و تعیین یحیی سنوار به عنوان رئیس دفتر سیاسی حماس و چگونگی آینده فلسطین از عمده‌ترین موضوعاتی هستند که در این نوشته به آن‌ها پرداخته شده است.

واکنش‌های جهانی و سناریوهای ممکن فراروی محور مقاومت

ترور اسماعیل هنیه یکی از برجسته‌ترین چهره‌های مقاومت فلسطینی هنگامی صورت گرفت که جهت شرکت در مراسم معرفی رئیس جمهور جدید ایران (مسعود پزشکیان) به این کشور رفته بود. در حالیکه

مقامات بیش از 80 کشور دیگر در این مراسم شرکت کرده بودند اما اسماعیل هنیه با یک تن از محافظانش در شمال تهران به تاریخ 31 جولای سال جاری از سوی اسرائیل در همکاری با امریکا برخلاف قوانین بین المللی، در خوابگاهش ترور و به شهادت رسید که در نتیجه واکنش‌های ملی و بین‌المللی را به همراه داشت. گذشته از مقامات حکومتی و جبهات فلسطینی، مقامات حکومتی چین، روسیه، ترکیه، عراق، افغانستان و ده‌ها کشور دیگر این حمله را به شدت محکوم کرده و در بسیاری از کشورهای اسلامی و عربی برای هنیه جنازه غائبانه ادا نموده اند.⁴

رهبر ایران علی خامنه‌ای و رئیس‌جمهور این کشور مسعود پزشکیان ترور اسماعیل هنیه در خاک ایران را خط سرخ خوانده انتقام خون آن را بر خود واجب و وظیفه دولت این کشور عنوان نموده اند. براین اساس واکنش ایران در پیوند به ترور اسماعیل هنیه در قالب یکی از سناریوهای زیر می‌باشد:

- ممکن است ایران برای اثبات توانایی‌های اطلاعاتی و امنیتی خویش تلاش کند، یا فردی از افرادی مهم اسرائیل را ترور کند و یا هم اهدافی خاصی را مورد هدف قرار دهد.
- ممکن است واکنش ایران شدیدتر از "وعد صادق" بوده باشد و در هماهنگی با جبهات مقاومت در غزه، یمن، لبنان و عراق حمله منظم، شدید و وسیع را انجام دهد.
- ممکن است ایران مساعدت‌ها و همکاری‌های تسلیحاتی علیه اسرائیل را در پیش گیرد که می‌تواند بر افزایش تنش‌ها در خاورمیانه منجر شود.
- تحت تأثیر فشارهای بیرونی؛ این سناریو هرچند ضعیف است اما ممکن است ایران تحت تأثیر فشارهای غرب به خصوص امریکا رفته با وعد و وعید، مسئله انتقام را کنار گذاشته توجیه‌گرایی را در پیش گیرد.

تأثیر ترور اسماعیل هنیه بر جبهات مقاومت در فلسطین

شهادت اسماعیل هنیه باری از غم و اندوه را بر کلیه آزاده‌گان جهان و محور مقاومت به خصوص بر قطاع غزه وارد کرد، و بدون شک از دست دادن بالاترین مقام سیاسی در هر جریان و حرکتی تأثیراتی منفی خود را دارا می‌باشد. بلا فاصله پس از انتشار خبر ترور هنیه سیلی از بیانیه‌ها از سطوح مختلف سیاسی و جناح‌های فلسطینی منتشر شد که در آن هنیه به عنوان "رهبر بزرگ ملی در سرزمین فلسطین" معرفی شده است که اینجا به برخی از آن اشاره خواهیم داشت.

دکتور مصطفی برغوثی، دبیر کل جنبش ابتکار ملی فلسطین، با بیان اینکه "خون هنیه بی‌هدر نخواهد رفت" او هنیه را الگویی از سخاء و استقامت، حریص و صادق بر وحدت ملی دانسته، برای برآورده سازی آرمان هنیه جهت تشکیل رهبری واحد ملی برای مقابله با جنگ علیه صهیونیسم تأکید کرده افزود: "قتل ناجوانمردانه وی تنها عزم مردم فلسطین را برای ادامه مبارزه و مقاومت برای کسب آزادی افزایش خواهد داد."

محمد الهندی معاون دبیر کل حرکت جهاد اسلامی با اشاره به اینکه اسرائیل برای اولین بار در تاریخ خود با چنین مقاومتی روبرو می‌شود، اسماعیل هنیه را از دوران جوانی مربوط به یک پروسه استشهادی خوانده گفت: واکنش‌های رژیم صهیونی نشان دهنده سردرگمی و ناتوانی او در دستیابی به هر یک از اهدافش است. او افزود این ترور معطوف به مقاومت فلسطین و حرکت حماس نه، بلکه متوجه ایران نیز است و ترور هنیه مقاومت را تقویت خواهد کرد و پاسخ جنایت در میدان نبرد خواهد بود.

ماهر طاهر مسؤول روابط بین‌المللی جبهه مردمی آزادی فلسطین با بیان اینکه دشمن با این جنایت " از همه خطوط قرمز عبور می‌کند و همه چیز را به سمت یک جنگ همه‌جانبه سوق می‌دهد" تاکید کرد که محور مقاومت کاملاً آماده است و می‌بینیم که مقابله به حد اکثر میزان خود در حال پیشرفت است. و دشمن با ارتکاب این جنایت پشیمان خواهد شد.

همچنین جبهه دموکراتیک آزادی فلسطین، ترور هنیه را با توجه به نقش مهمی که در روند مقاومت و وحدت داشت، ضایعه بزرگ برای مردم و مقاومت خوانده افزود که قطعاً این جنایت مقاومت را قوی‌تر نموده بر ثبات و ایمان آن خواهد افزود.⁵

با توجه به این اظهار نظریات پیرامون شهادت اسماعیل هنیه و همچنان پیشینه ترور رهبران و قیادت‌ها در حرکت مقاومت اسلامی حماس که در مقدمه از برخی آن‌ها نام بردیم، شهادت هنیه نسبت به جبهات مقاومت در فلسطین تأثیرات ذیل را خواهد گذاشت:

- در ابتداء باید گفت حرکت مقاومت اسلامی حماس در کنار اینکه یک حرکت جهادی است همچنین یک مکتب فکری می‌باشد که ده‌ها شخصیت دیگر شبیه اسماعیل هنیه را در خود دارد؛ بنابراین ترور شهید اسماعیل هنیه هیچ تأثیری در تصمیمات حرکت، طرح و پلان و روابط حرکت با کشورها و یا سازمان‌های دیگر ندارد.

- ترور اسماعیل هنیه دلالت به حقانیت مبارزه فلسطینی‌ها در برابر رژیم صهیونی نموده، منجر به برانگیختن خشم و غضب مردم فلسطین و جبهات مقاومت می‌شود. جبهات را نیز مجبور به شدت حملات علیه اسرائیل نموده و ثبات و پایداری در مسیر مبارزه را به همراه خواهد داشت.
- شهادت اسماعیل هنیه، احساسات ملی‌گرایانه و ضد اسرائیلی در میان فلسطینی‌ها و همچنین ستون‌های وحدت میان محور مقاومت را تقویت نموده سبب وحدت عمل در حرکت‌های ضد اسرائیلی در سرزمین فلسطین می‌شود و ممکن است منجر به تجدید قوا و حملات منظم علیه اسرائیل شود.

بررسی وضعیت سیاسی و امنیتی خاورمیانه پس از شهادت هنیه

بدون شک خاورمیانه از جنبه‌های مختلف برای جهان امروزی حایز اهمیت است. این منطقه از حیث جغرافیایی در تقاطع قاره‌های آسیا، اروپا و افریقا قرار داشته هرگونه ناپایداری در این منطقه می‌تواند به سرعت به سایر مناطق دیگر جهان گسترش یافته تأثیرات ژئوپولیتیکی گسترده‌ای را به همراه داشته باشد. همچنین از حیث منابع خاورمیانه یکی از اصلی‌ترین منابع انرژی و نفت گاز در جهان بوده و هرگونه نوسانات در این منطقه می‌تواند تأثیرات عمده‌ای بر بازار انرژی جهانی داشته باشد. از سوی هم گذرگاه‌های تجارتي؛ تنگه هرمز و کانال سوئز از مهم‌ترین مسیرهای دریایی جهان برای تجارت بین‌المللی هستند. هرگونه ناآرامی در این مناطق می‌تواند به اختلال در تجارت جهانی و افزایش هزینه‌ها منجر شود. از سوی دیگر از حیث سیاسی ناپایداری در خاورمیانه می‌تواند سیاست‌های امنیتی و نظامی کشورهای بزرگ را تحت تأثیر قرار دهد. این موضوع ممکن است افزایش رقابت‌ها و تنش‌های بین‌المللی را به همراه داشته باشد. با این حال اسرائیل در همکاری و حمایت امریکا با ترور اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس، عواقب و خطرات جدی سیاسی و امنیتی و در کل تلنگر ناپایداری در خاورمیانه را به صدا درآورده است که می‌شود اینجا به برخی از آن‌ها اشاره داشته باشیم:

- پس از ترور اسماعیل هنیه در ایران و ترور فؤاد شکری یکی از قیادت‌های حزب الله لبنان در بیروت و واکنش‌های ممکن و شدیدتری نظامی و امنیتی ایران و لبنان در برابر اسرائیل امنیت خاورمیانه را از بین برده کشورهای منطقه شبیه عربستان سعودی، مصر، قطر و حتی ترکیه را مجبور خواهد کرد موقف خویش را در پیوند به قضیه فلسطین روشن کنند، زیرا اسرائیل تلاش‌های ایشان در پیوند به آتش بس و قطع جنگ در سرزمین فلسطین را با این جنایت به باد داده است.
- انجام این جنایت از سوی اسرائیل در همکاری و حمایت امریکا بیانگر نگرش خودخواهانه‌ای امریکا نسبت به خاورمیانه بوده که با حمایت همه جانبه اسرائیل می‌خواهد منافع رقبایی خویش به خصوص قدرت‌های منطقه‌ای را به حد اقل برساند. در این صورت ایستاده‌گی محور مقاومت علیه امریکا و اسرائیل در خاورمیانه فرصت خوبی است، برای رقبایی چون چین و روسیه و دیگر قدرت‌های منطقه‌ای که نسبت به خاورمیانه رویا دارند، تا مستقیم و یا غیر مستقیم از محور مقاومت حمایت نموده جهت کوتاهی دست امریکا در خاورمیانه ایفای نقش نمایند.
- پس از شهادت اسماعیل هنیه خاورمیانه در یک هرج و مرج قرار گرفته است، طوریکه ده‌ها کشور از شهروندان خویش خواسته اند که به اسرائیل، لبنان و ایران سفر نکنند. از سوی هم ایران به اسرائیل هشدار تهدید می‌دهد و اسرائیل از اتباع خود خواسته است که آماده جنگ باشند. از سوی دیگر عربستان سعودی از ایران خواسته که از خاک و فضای آن نباید استفاده شود. این همه دلالت به یک هرج و مرج سیاسی و امنیتی در خاورمیانه دارد.

- شهادت هنیه بدون شک به افزایش تنش‌ها میان اسرائیل و فلسطینی‌ها منجر شده، ممکن است شاهد افزایش حملات موشکی یا تلافی‌جویانه از طرف محور مقاومت و سایر جناح‌های درگیر در جنگ باشیم. که باعث افزایش نقض حقوق بشری در خاورمیانه شده، باعث برانگیختن خشم بین المللی خواهد شد.
- شهادت اسماعیل هنیه در ایران از سوی اسرائیل، دلالت به شکست اسرائیل داشته و می‌خواهد با این جنایت منطقه و به خصوص ایران را مستقیماً در جنگ دخیل نماید، از سوی هم چنان می‌نماید که نتایج دیگر چیزی به از دست دادن نداشته و می‌خواهد ضمن نابودی خود، نابودی دیگران را نیز رقم بزند.
- ممکن است محور مقاومت پس از ترور هنیه و حضور پررنگ و مؤثر یحیی‌سنوار، به دنبال جلب حمایت از کشورهای دیگر برای مقابله با اسرائیل و امریکا باشد. این امر می‌تواند به شکل‌گیری ائتلاف‌های جدید و مواضع ضد امریکایی و اسرائیلی در سطح بین‌المللی گردد؛ که این تا حدی به معنای جنگ جهانی سوم است.

تعیین یحیی‌سنوار به عنوان جانشین هنیه و آینده فلسطین

یحیی‌سنوار که جدیداً به عنوان جانشین اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی حماس انتخاب گردیده است، یکی از بارزترین چهره‌های نظامی و سیاسی حرکت مقاومت اسلامی حماس بوده که حدود ۲۲ سال از عمر خویش را در زندان سپری نموده است. سنوار بنیانگذار سرویس امنیتی حرکت حماس به نام (المجد) بوده و نهایتاً در سال ۲۰۱۷م به عنوان جانشین اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی حماس در غزه و اخیراً برای بار دیگر جانشین او در کرسی ریاست حماس گردید. سنوار را همانگونه که فلسطینیان به عنوان قهرمان و یک مردم مبارز و نترس می‌شناسند در اسرائیل نیز او را با نام‌های مستعار چون «مرد سایه»، «مرد زنده» و برنامه‌ریز اصلی طوفان الاقصی که تقریباً هیچ کس ویژگی‌های او را نمی‌داند، می‌شناسند.^۶

قابل ذکر است که گماشتن یحیی‌سنوار، فرمانده عمومی طوفان الاقصی به حیث رئیس دفتر سیاسی حماس نیز موج از واکنش‌های هشدار دهنده به اسرائیل را در پی داشته است. و حرکت مقاومت اسلامی حماس با این تصمیم ثابت ساخت که اگر جامعه جهانی در پیوند به جنایات اسرائیل بی‌تفاوت بماند، این حرکت می‌تواند در مواجهه با اسرائیل موضع خویش را در تطابق به جنایات اسرائیل شدت بگیرد. بنابراین حضور یحیی‌سنوار من حیث ارشدترین مقام سیاسی حرکت در کنار گذشته‌ای نظامی آن ممکن است سناریوهایی زیر را به همراه داشته باشد:

- حضور یحیی‌سنوار من حیث ارشدترین مقام سیاسی در کنار تجارب امنیتی و نظامی او ممکن است خط مشی‌های تهاجمی تری را نسبت به مذاکرات با اسرائیل دنبال کند، که می‌تواند به تشدید تنش‌ها منجر شود.

- قرار دادن پر قدرت‌ترین مقام نظامی چون یحیی‌سنوار از سوی حماس، در صدر سیاست؛ ممکن است بر امنیت منطقه و اسرائیل خطرناک تعبیر شده، جامعه بین‌الملل را مجبور کند در نگرش خویش نسبت به قضیه فلسطین در صورت حضور مستقیم امریکا در جنگ، تجدید نظر کرده تهدیدات بزرگ منطقه‌ای و جهانی را جدی بگیرند.
- حضور یحیی‌سنوار در میدان سیاست می‌تواند ضمن تشویق و حفظ وحدت در جبهات مقاومت در فلسطین، قدرت‌هایی منطقه‌ای را نیز برای یک جنگ سرنوشت ساز آماده سازد.

انجام هر یک از سناریوهای فوق دلالت بر تأکید و ثبات حرکت مقاومت اسلامی حماس بر موضع مشخصی شان نسبت به قضیه فلسطین می‌نماید. اینجا سوال مطرح می‌شود که آینده فلسطین چگونه خواهد شد؟

باید گفت هرازگاهی پس از اوج تنش‌ها میان فلسطینی‌ها و اسرائیل طرح دو دولت مستقل از سوی سازمان ملل متحد، ایالات متحده امریکا، اتحادیه اروپا، کشورهای عربی چون مصر و اردن و دولت فلسطین (تشکیلات خودگردان) به ریاست محمود عباس، بارها تلاش صورت گرفته است تا بر تقسیم خاک فلسطین به دو دولت مستقل (فلسطین و اسرائیل) توافق صورت گیرد تا میان فلسطینیان و رژیم صهیونی صلیح برقرار شود.⁷ اما حرکت‌های اسلامی و جناح‌های مقاومت فلسطینی هرگز این را نپذیرفته، جهت بیرون کردن صهیونیستان اشغالگر از سرزمین فلسطینی بر مبارزات خویش همواره ادامه داده اند. اما طوفان الاقصی از هر بعد چه از حیث نظامی، جغرافیایی و مدت زمانی نسبت به هر رویاروی دیگر با اسرائیل فرق داشته است. بنابراین با توجه به موارد فوق می‌شود گفت آینده فلسطین پس از شهادت اسماعیل هنیه و حضور مؤثر فرد درجه یک نظامی، چون یحیی‌سنوار در تصمیم‌گیری‌های سیاسی می‌تواند نظر به عوامل متعدد تأثیری عمیقی بر آینده فلسطین داشته باشد:

- فرصت برای وحدت ملی؛ همانگونه که در بالا تذکر رفت شهادت هنیه می‌تواند به عنوان یک نقطه عطف برای تقویت وحدت بین گروه‌های فلسطینی عمل کند. اگر گروه‌های مختلف مانند فتح و حماس بتوانند به یک توافق مشترک دست یابند، این وحدت می‌تواند به تقویت موضع فلسطینیان در برابر اسرائیل و جامعه بین‌المللی کمک کند.
- تحولات مثبت در افکار عمومی؛ این حادثه می‌تواند احساس همبستگی و همدردی بیشتری را در میان مردم فلسطین و همچنین در محور مقاومت و سایر مسلمانان ایجاد کند، طوریکه مردم در ده‌ها کشور به نسبت شهادت اسماعیل هنیه جنازه غائبانه اداء نموده و تجمعات اعتراضی برگزار کردند. این امر نیز می‌تواند به افزایش آگاهی درباره وضعیت فلسطینیان و حمایت از حقوق آنها منجر شود.
- پیشرفت در زمینه حقوق بشر؛ جهت جلوگیری از افزایش تنش‌ها در خاورمیانه و وقایع از یک جنگ جهانی ممکن است قدرت‌های منطقه‌ای فشارهایی (تحریم‌ها و یا اقدامات دیپلماتیک) را بر اسرائیل که در تلاش گسترش جنگ است وضع نمایند و در نهایت به بهبود وضعیت حقوق بشری در فلسطین به ویژه در مناطق اشغالی منجر شود.

- تحولات داخلی اسرائیل؛ گذشته از تحولات سیاسی و نظامی در اسرائیل تحولات اجتماعی که شهروندان آن از خوف و هراس حمله ایران و محور مقاومت در تلاش اند به بیرون از اسرائیل بروند؛ نیز می‌تواند بر آینده فلسطین تأثیر بگذارد. زیرا اگر دولت اسرائیل در کنار سیاست‌های سخت‌گیرانه نگرانی‌ها و فشارهای مردمی را داشته باشد. ممکن است پایه‌های داخلی حکومت اسرائیل روزانه سست‌تر شده بالاخره سقوط کند.
- افکار عمومی و جنبش‌های اجتماعی؛ افکار عمومی در میان فلسطینیان و همچنین در سطح بین‌المللی ممکن است تحت تأثیر این حادثه و تحولات قرار گیرد. و این امر می‌تواند به تقویت جنبش‌های اجتماعی و شکل‌گیری جنبش‌های اجتماعی جدید یا افزایش حمایت‌ها از حقوق فلسطینیان منجر شده نقش مهمی در تغییر وضعیت موجود ایفا کند.
- واکنش‌های نظامی و تلافی‌جویانه؛ احتمال دارد که حماس یا دیگر گروه‌های مقاومت جهت واکنش به شهادت اسماعیل هنیه و حضور بارز یحیی سنوار در میدان سیاست و مبارزه، باعث شدت حملات علیه اسرائیل شده نیز تنش‌ها در منطقه را افزایش دهد.
- نظر به موارد فوق و همچنین تلاش اسرائیل در رویاروی مستقیم با ایران در جنگ گمان می‌رود که حد اقل این جنگ تا چند ماه دیگر دوام داشته باشد بنابراین راه حل‌های ذیل مطرح می‌شود.

راه حل‌ها

- جهت حل قضیه فلسطین، امنیت جهانی و منطقه‌ای و همچنین جلوگیری از نقض حقوق بشر؛ راه حل‌های زیر را خدمت‌تان پیشکش می‌نماییم.
- مؤقتی؛ جهت جلوگیری از تشدید بیشتر تنش‌ها در خاورمیانه و نقض حقوق بشری در فلسطین نیاز است توافقنامه‌ای به منظور یک آتش بس مؤقتی به امضاء رسیده تبادل اسرا به طور کامل میان طرفین صورت گیرد.
 - مؤبدی؛ همانگونه که اغلب کشورها به‌خصوص کشورهای غربی به این نتیجه رسیده اند که تنها راه حل ممکن در این قضیه، تشکیل دو دولت مستقل (فلسطین و اسرائیل) است. پس بنابراین شکل دولت مستقل فلسطینی با اراضی مشخص که اسرائیل در آن هیچ دخالتی نداشته و از سوی تمام کشورها به رسمیت شناخته شود، زیر اداره حرکت مقاومت اسلامی حماس نیاز منطقه و به خصوص خاورمیانه است. در غیر آن بعید می‌نماید که این جنگ امنیت جهانی را متوجه خطرات احتمالی آینده ننماید.

نتیجه‌گیری

شهادت اسماعیل هنیه، رئیس دفتر سیاسی حماس، تأثیرات قابل توجهی بر اوضاع سیاسی و امنیتی منطقه و جهان خواهد داشت. این واقعه نه تنها بر روحیه و استراتژی مقاومت فلسطینی تأثیر

می‌گذارد، بلکه می‌تواند جبهه‌های سیاسی و نظامی در خاورمیانه را پیچیده‌تر کند. واکنش‌های جهانی به این ترور نشان‌دهنده اهمیت و توجه جامعه بین‌المللی به وضعیت فلسطین و چالش‌های آن است. ایران به عنوان یک بازیگر کلیدی می‌تواند در واکنش به این حادثه، سناریوهای امنیتی و نظامی خویش را دنبال نموده می‌تواند با اقداماتی جدی، نه تنها تأثیرات این ترور را به چالش بکشد، بلکه با افزایش هماهنگی با گروه‌های مقاومتی در غزه، یمن، لبنان و عراق می‌تواند به تحولات جدیدی در حوزه معادلات قدرت در خاورمیانه منجر شود.

ترور اسماعیل هنیه تأثیرات سنگینی بر جبهات مقاومت در فلسطین دارد که به روشنی در اظهارات رهبران مختلف و تحلیل‌های سیاسی نمایان است. این واقعه نه تنها بر روحیه مقاومت فلسطینی افزوده، بلکه منجر به برانگیختن احساسات ملی‌گرایانه و ضد اسرائیلی در میان مردم و گروه‌های مقاومت شده، درگیری‌ها و تنش‌ها را در منطقه افزایش می‌دهد و می‌تواند به تحولات جدیدی در راستای مبارزه علیه اشغالگری اسرائیل و تأثیرگذاری بر سیاست‌های منطقه‌ای منجر شود.

در نهایت، این ترور می‌تواند زمینه‌ساز یک دوره جدید از هماهنگی و یکپارچگی در جبهات مقاومت باشد که به هدف نهایی آزادی فلسطین و مقابله با تجاوزات اسرائیل کمک خواهد کرد. با این حال، قابل ذکر است که این تحولات می‌توانند به تشدید نارضایتی‌ها و درگیری‌ها در منطقه بافزایند. با توجه به شرایط موجود و خواسته‌های مردم فلسطین، به نظر می‌رسد که حرکت‌های مقاومت در مسیر پیروزی و دستیابی به حقوق خود پیش خواهند رفت. در نهایت، تمامی این عوامل نشان‌دهنده این است که جنگ و تنش‌ها کماکان پابرجا خواهند ماند و ممکن است نتیجه‌گیری نهایی به نفع فلسطینی‌ها رقم بخورد.

پیشنهادات

برای بهبود اوضاع در منطقه و جلوگیری از نقض حقوق بشری در فلسطین پیشنهادات ذیل ارائه می‌شود:

به کشورهای عربی و اسلامی

- کشورهای عربی و اسلامی باید تلاش کنند تا به یک وحدت چند بعدی دست یافته اختلافات بین‌المللی را کنار بگذارند و موضع خویش در برابر اسرائیل و حمایت از حقوق فلسطینیان را تقویت بخشند.
- کشورهای عربی و اسلامی می‌توانند با ارائه کمک‌های مالی و اقتصادی به فلسطینی‌ها شرایط زندگی آن‌ها را بهبود بخشیده از حیث تدارکاتی، مردم بی‌پناه فلسطین را زیر پوشش قرار بدهند.
- کشورهای عربی و اسلامی می‌توانند با حضور فعال در مجامع بین‌المللی بر حمایت فلسطینیان تلاش نموده با افزایش فشار بر اسرائیل و آمریکا و با جلب توجه جهان به قضیه فلسطین مردم آن را کمک کنند.

به جامعه بین‌المللی

- جامعه بین المللی جهت جلوگیری از افزایش تنش‌ها در خاورمیانه و حل قضیه فلسطین میان فلسطینیان و اسرائیل در جستجوی یک راه حل عاجل و معقول که مورد قبول طرفین قرار گیرد باشند.
- جامعه بین‌المللی مسؤول اند جهت جلوگیری از نقض حقوق بشری در غزه و رسیدگی به امور پناهنده‌گان بر اسرائیل فشار وارد کنند تا عملیات نظامی خویش را بر غیرنظامیان کورکورانه اعمال نکند. پایان

منابع

1. الجزيرة: قادة حركة حماس... 31 جولای 2024، لینک:
<https://www.aljazeera.net/videos/2024/7/31/قادة-حركة-حماس-تعرف-على-أبرز>
2. الجزيرة: إسماعيل هنية... لاجئ من مخيم الشاطئ قاد حركة حماس، 31 جولای 2024، لینک:
<https://www.aljazeera.net/encyclopedia/2011/5/9/إسماعيل-هنية>
3. عصر ایران: ترور اسماعیل هنیه رهبر حماس، 10 اسد 1403 ه.ش، لینک:
<https://www.asriran.com/fa/news/986226/ترور-اسماعیل-هنیه-رهبر-حماس-حمله-موشکی-به-محل-اقامت-در-شمال-تهران>
4. خبرگزاری صدا و سیما: واکنش‌های بین‌المللی به شهادت اسماعیل هنیه، 10 اسد 1403، لینک:
<https://www.iribnews.ir/fa/news/4296940/واکنش-های-بین-المللی-به-شهادت-اسماعیل-هنیه>
5. الجزيرة: ماذا قالوا عن هنية و كيف سيؤثر اغتياله على مسار الحرب في غزة، 31 جولای 2024، لینک:
<https://www.aljazeera.net/politics/2024/7/31/ماذا-قالوا-عن-هنية-و-كيف-سيؤثر-اغتياله>
6. اليوم السابع: رسمياً يحيى السنوار رئيساً للمكتب السياسي لحركة حماس - خلفاً لإسماعيل، 06 اگست 2024، لینک:
<https://www.youm7.com/story/2024/8/6/6665701/رسمياً-يحيى-السنوار-رئيساً-للمكتب-السياسي-لحركة-حماس-خلفاً-لإسماعيل>
7. عصر ایران: اسرائیل و فلسطین، راه حل تک‌کشوری یا دو‌کشوری؟ 27 دلو 1402 ه.ش، لینک:
<https://www.asriran.com/fa/news/943995/2-%A0C2%اسرائيل-و-فلسطين-راه-حل-تک-کشوری-یا-دو-کشوری-بخش>

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقوی یک نهاد مطالعاتی غیردولتی و غیرانتفاعی می‌باشد که در سال ۱۳۸۸ خورشیدی در شهر کابل بنیان نهاده شده است. این مرکز از طریق پژوهش‌های دقیق و بی‌طرفانه خویش به منظور ارزیابی و غنای پالیسی‌ها در افغانستان و منطقه فعالیت می‌کند.

ارتباط با ما:

ایمیل: csrskabul@gmail.com info@csrskabul.com

وب سایت: www.csrskabul.net - www.csrskabul.com

تماس: +93780618000

تماس: +۹۳۷۸۰۶۱۸۰۰۰

www.csrskabul.com

info@csrskabul.com